

Wstęp to miejsce w każdym podręczniku, którego nie cierpię. Zanim autor przejdzie do konkretów, wraz z Czytelnikiem musi przejść przez przynajmniej dwa rozdziały opisów, definicji i tym podobnych. Każdy sądzi według siebie – ponieważ ja zawsze omijam te „nudy”, jestem skłonny przypuszczać że i inni tak robią. A skoro wszyscy je omijają, po co męczyć się z ich pisaniem? Po co trudzić redaktorów, drukarzy, po co zużywać na nie papier?

Aby jednak zachować przyzwoitość, wypada odpowiedzieć na parę prostych pytań.

Dla kogo jest ta książka?

Myślę, że informacje tu zawarte mogą się przydać:

- analitykom, projektantom i programistom pracującym w firmach informatycznych zajmujących się automatyzacją procesów biznesowych;
- pracownikom firm nieinformatycznych, których zakres obowiązków obejmuje identyfikację, opis lub tworzenie procesów biznesowych;
- studentom kierunków informatycznych, automatycznych i związanych z organizacją i zarządzaniem;
- mam nadzieję, że przyda się także pracownikom działów jakości, szczególnie zajmującym się certyfikacją.

O czym jest ta książka?

Staralem się opisać podstawowe elementy notacji BPMN¹, podając jak najwięcej przykładów jej zastosowania.

Jakie trzeba mieć kwalifikacje, aby móc skorzystać z książki?

Jeżeli wszystko poszło po myśli autora, to żadnych. Przynajmniej do przeczytania pierwszego rozdziału.

Kwalifikacją do zrozumienia następnych rozdziałów jest znajomość poprzednich – jednak nieco obeznany z tematyką Czytelnik może także traktować książkę jako wybór rozwiązań do wykorzystania.

Gdzie szukać definicji takich pojęć jak *proces biznesowy*, *zadanie*, *token* itd.?

Tam gdzie to konieczne, umieściłem krótkie wyjaśnienia w tekście przy pierwszym wystąpieniu pojęcia. Osoby lubiące formalne definicje znajdą szerszy opis na końcu książki, w podrozdziale 9.3 (*Niezbyt formalne*) *definicje* (osobiście odradzam – naprawdę nie trzeba znać definicji procesu, by modelować procesy biznesowe... Zresztą, czy definicja w stylu: *Proces to łańcuch czynności transformujących stan p w stan $p + k$ dla $k > 0$* , wnosi cokolwiek do rozumienia procesu biznesowego?).

Witryna internetowa książki

Osoby chcące podyskutować na temat modelowania biznesowego lub szukające dodatkowych informacji, konsultacji lub szkoleń z tej dziedziny zapraszam na stronę (i forum) pod adresem <http://www.analizy.biz/bpmn>.

¹ *Business Process Modeling Notation* (notacja modelowania procesów biznesowych).

BPMN (*Business Process Modeling Notation*) to notacja, która powstała z inicjatywy organizacji o nazwie *Business Process Modeling Initiative* (BPMI).

Zamiarem jej twórców było stworzenie sposobu zapisu procesów biznesowych na tyle prostego, by mogli z niego korzystać użytkownicy biznesowi (tj. niemający wcześniej kontaktów z informatyką), a jednocześnie umożliwiającego zapisanie wszystkich niezbędnych informacji o procesie potrzebnych analitykom i informatykom. Innymi słowy, miał on być czymś w rodzaju wspólnego języka pomiędzy osobami mającymi kompetencje tematyczne i informatyczne.

Dodatkową (ale nie do pominięcia) korzyścią jest sformalizowanie notacji, co sprawia, iż z poprawnie sporządzonego i opatrzonego atrybutami schematu procesu BPMN możliwe jest automatyczne wygenerowanie kodu BPEL4WS¹ – czyli de facto automatyzacja implementacji.

Jest zdumiewające, jak wiele o procesie można zapisać w notacji, która oferuje tylko **jeden** rodzaj diagramu (BPD – *Business Process Diagram*) – zwłaszcza w porównaniu z notacjami całościowymi, jak choćby UML².

Trzeba powiedzieć jednak, że owa prostota okupiona jest pewnym zmniejszeniem pola zastosowań. BPMN niestety:

- służy jedynie do modelowania procesów biznesowych;
- nie modeluje przepływu danych, a jedynie przepływ sterowania (dane mogą być opisywane dodatkowo);
- nic nie mówi o strukturze i dostępie do danych (zwłaszcza w przekroju bezpieczeństwa);
- nie najlepiej odwzorowuje organizację firmy.

Czy są to ułomności? Raczej wynik przyjętych przez twórców BPMN założeń. Diagram ma uwidaczniać logikę biznesową procesu i nie jest jego zadaniem całościowy opis systemu informatycznego.

Niestety także na tym wąskim, procesowym polu BPMN ma pewną wadę – słabo opisuje dynamiczne grupy oraz hierarchię użytkowników.

---

¹ BPEL4WS, w uproszczeniu nazywany też BPEL (*Business Process Execution Language*) – oparty na standardzie XML język definiowania procesów zrozumiały dla systemów wykorzystujących technologię Web Services.

² UML – Ujednolicony Język Modelowania (*Unified Modeling Language*), notacja służąca do całościowego opisu obiektowych systemów informatycznych. Charakteryzuje się dużą liczbą diagramów i sposobów opisu.